

NAGY-MILIC - FÜZÉR 2021-2030

Fejlesztési Program támogatásának és Füzér Vára történeti rekonstrukciójának – *a Magyar Szent Korona Füzér vári őrzésének 500. évfordulójára* – 2026. évre történő befejezésének kezdeményezése

Füzér Község Önkormányzata előkészítette Füzér Vára és a Nagy-Milic térsége hosszú távú, turisztikai célú komplex fejlesztési programját tartalmazó Nagy-Milic - Füzér 2021-2030 Fejlesztési Programot, melyet megvalósításra javaslunk Magyarország Kormányának. A program keretében megvalósítható Füzér Várának történeti rekonstrukciója, mely a várban 1526-1527 évben történt Magyar Szent Korona őrzésének 500 éves évfordulójára befejezést nyerhet.

A 2012-ben elindult, majd a Nagy-Milic – Füzér 2021-2030-ig tartó turisztikai fejlesztési program keretében a tervezett II.-IV. ütem megvalósítása érdekében részletesen kidolgozott koncepció alapján, az összesen négy ütemben megvalósuló fejlesztések eredményeként **Füzér Vára és Nagy-Milic térsége négy évszakos turisztikai attrakcióvá fejlődhet.**

A fejlesztés a kapcsolódó munkahelyteremtéssel hozzájárul a térség gazdasági növekedéséhez, a helyi és nemzeti identitás erősítéséhez, valamint a térség lakosságának megtartásához, illetve népességének gyarapodásához. A tervezett program szinergiában van a Tokaj-Zemplén Térség Fejlesztési Programmal.

A Nagy-Milic – Füzér 2021-2030 turisztikai fejlesztési program által a fejlesztési területen a Trianon 100 éve okozta határmenti hátrányok, valamint a füzéri vár kutatásának és helyreállításának a „Múltat végképp eltörölni” szellemiségét képviselő több évtizedes időszak **hátrányát és elmaradásait egyenlíti ki történelmi léptékkal.**

Mindezt teszi – füzéri kezdeményezéssel, részvétellel, hittel, akarattal, szakértéssel és kitartással – *a település, a hegyközi térség, Tokaj-Zemplén és Abauj vidékének felemelkedése céljából.*

A Program II. ütemének megvalósítása 2022–2026 évekre előkészítésre került. A projektek 68%-a lefolytatott feltételes közbeszerzési eljárással rendelkezik, a többi projektlem pedig előkészítés alatt áll.

A kezdeményezés alapja az elmúlt évek **420.000 látogatójának 91%-os** megelégedettségi mutatója, hiszen ez a több mint 364.000 látogató a történeti rekonstrukció befejezésének támogatásáról közakaratot nyilvánított ki. **A közakarot alátámasztotta az eddigi, –különösen az elmúlt 12 évben hozott – Füzér Várának helyreállítását támogató kormánydöntések helyességét és megalapozottságát.**

A 2000. évben, az első Orbán-kormány idején, Füzéren bejelentett Országos Várprogram első teljesen befejezett vára lehet az elkövetkezendő – reményeink szerint nemzetünk és Magyarország felemelkedését folytató – kormányzati ciklus végére, **2026. évre.**

A vár fejlesztésének célja, hogy az eddigi fejlesztésekre épülő, de azoktól lehatárolhatóan megvalósuló új attrakcióelemek és szolgáltatások eredményeképpen, a látogató korabeli környezetben szerezhessen élményeket. Interaktív, korhű, egyedi eszközök, élményelemek és termékek létrehozásával, a szolgáltatási kör bővülésével, az állandó és időszakos programok, a jelképes események megvalósításával a cél, hogy a vár XVII. századi hangulatát valóban „életre keltse”. Ezáltal unikális, a versenytársaktól jól megkülönböztethető, „REG-ÉLŐ” vár turisztikai profil alakul ki.

A tervezett jövőbeli fejlesztésekkel kiegészülve Magyarországon elsőként teljes rekonstrukció valósulhat meg, olyan kiegészítő turisztikai szolgáltatási elemekkel melyek megtöbbszörözhetik a jelenleg a területre érkező turisták számát. A fejlesztés a gazdaságos, fenntartható működés szempontjait is figyelembe veszi és a körforgásos gazdaság elvét alapul véve történik a program tervezése.

A füzéri várhoz – mint a Tokaj-Zemplén térség kiemelkedő turisztikai vonzerejéhez – kapcsolódó turisztikai fejlesztési program megvalósítása biztosítja a vár helyreállítás eredményének fennmaradását, illetve a szinergikus és multiplikatív hatásai alapján a kapcsolódó fejlesztési elemekkel együtt a hosszú távú fenntartást.

Füzér Község Önkormányzata a Zemplén-hegység legmagasabb csúcsának, a Nagy-Milicnek, mely az országos Kéktúra kiindulópontja, és Füzér Várának, mint az első Magyarországon történeti hűséggel teljesen helyreállítható Árpád-kori várunknak a fejlesztését tervezi.

Az Önkormányzat a füzéri vár I. ütemének megvalósítási tapasztalataira és eredményeire alapozva a II-IV. ütem előkészítés érdekében elkészítette a Nagy-Milic – Füzér 2021-2030 turisztikai fejlesztési programot a várat fenntartó és építő intézményével a Füzéri Várgondnokság Programirodájával. **A Programon belül, a támogatói körrel történt egyeztetés alapján kiemelt céllá vált, hogy 2026. évre – a Szent Korona füzéri őrzésének 500. évfordulójára – a felső vár történeti rekonstrukciója teljes befejezést nyerjen.**

NAGY-MILIC - FÜZÉR 2021-2030 TURISZTIKAI FEJLESZTÉSI PROGRAM II. ÜTEM 2022-2026

A füzéri vár hazánk egyik legszebb műemléke, mely elhelyezkedése, történelmi-kulturális értéke, valamint a közelében található egyéb turisztikai attrakciók okán egyik legígéretesebb turisztikai desztinációja.

Füzér nagyon népszerű turisztikai helyszíne Magyarországnak. A még csak félig felújított várat már most évente **70.000 látogató** keresi fel. A Várpalota 2016. áprilisi megnyitása óta eltelt időben összesen több mint **420.000 látogató járt a Várban.**

A Vár látogatói körében, 28 436 fő megkérdezésével készített reprezentatív felmérés alapján **a megelégedettség és a helyreállítás befejezésének támogatottsága 91%-os mértékű, mely a Várat látogató turisták részéről egyértelmű közakaratot tükröz a Vár történeti rekonstrukciójának teljeskörű befejezésére.**

A Vár jogerős építési engedélyekkel, kiviteli tervekkel és feltételesen lefolytatott közbeszerzési eljárások eredményeivel, turisztikai megvalósítási tanulmánnyal rendelkezik melyek alapján pályázati támogatás esetén a Program megvalósítása azonnal megkezdhető.

A település és öröksége számos szakmai és közönségdíjat is nyert az elmúlt időszakban (Pro Architektúra Díj, Az Év Turisztikai Attrakciója Minőségi Díj, FIABCI Ingatlanfejlesztési Nívódíj, Magyarország Természeti Csodája stb.).

A füzéri vár fejlesztésének eredményeként:

- Magyarország egyik legszebb és legnépszerűbb várának megújítása befejeződhet.
- 4 évszagos turisztikai attrakció-együttes jöhet létre.
- Az éves látogatói szám 140 000 főre nőhet.
- A rekonstrukció befejeztével – a Szent István államalapításának emlékéről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvény preambulumanak szellemisége alapján – 2026-2027. években a magyar Szent Korona tiszteletéhez és annak füzéri őrzéséhez kapcsolódó ünnepi rendezvények, programok és konferenciák méltó helyszínévé válhat.

A fejlesztés előkészítettségének, a folyamatban lévő és lefolytatott közbeszerzéseknek, aláírt szerződéseknek köszönhetően a munkák azonnal megkezdhetők forrásbiztosítás esetén (hazai kormányzati támogatás és/vagy európai uniós és GINOP Plusz forrás).

Füzér Vára II. építési üteméhez kapcsolódó örökségturisztikai-vallásturisztikai és infrastruktúra, valamint 4 évszagos élmény-,kaland-, sport-, látvány-, túra-, aktív-, öko- és családturisztikai, rendezvény- fesztivál helyszín fejlesztési programok kialakítása és a Füzér Vára III.-IV. befejező ütem előkészítésének turisztikai elemei:

A FELSŐ VÁR II. ÜTEME REKONSTRUKCIÓJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

A felső várban folytatódik a történeti rekonstrukció (II.2. Virágoskert fejlesztése szökőkúttal, látvány és élményelemként, II.3. Virágoskert feletti loggiás torony építése, látvány és élményelemként, II.4. Kapitányház - Deákház – Virágoskert- Külső várfal építés, II.5. Rimay ház építése várfallal, teherkötélpályával, lifttel, II.6. Lőréses bástyafal építése külső várfallal vár udvari nézőtérrel, színpad kialakítással és kapcsolódó infrastruktúrával), mely által jelentős mértékben nő az újjáépített terület, melyben kulturális-turisztikai élményelemek, illetve kiszolgáló funkciók kerülnek majd elhelyezésre.

FEHÉRLÓFIA-FÜGGŐKERT - CSALÁDTURISZTIKAI SZABADTÉRI ÉLMÉNYELEM

A Fehérlófia-függőkert továbbfejlesztése új elemekkel (Csodaszarvas regéje és Tündérszép Ilona vára) elsősorban a gyermekekkel érkező családoknak lesz izgalmas programkínáló helyszíne. A szabadtéri élményelemek jelentős mértékben meghosszabbítják a tartózkodási időt és különleges tematikájuk által izgalmas elfoglaltságot kínálnak a gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt.

Füzéri vár és kapcsolódó fejlesztéseket kiszolgáló infrastruktúra fejlesztés, út-parkoló-sétány-közvilágítás-kertépítéssel és parkbútorozással-elektromos gépkocsi, kerékpár töltőhelyek fejlesztése Hrsz: 02; 03/7 - Füzér Vára 125 KW-os napelempark II. üteme: a környezeti fenntarthatóság megteremtéséhez elengedhetetlen a zöldenergia előállítás. A napelempark telepítése mellett szerepel benne 600 m távvezeték lefektetése közművesített területen, sziklás altalajon, burkolatok helyreállításával és új trafó kiépítésével, valamint a napelempark környezetrendezésével.

A fejlesztések biztosítják a látogatóbarát fogadóképességet évi 140.000 látogatószámra, valamint a fejlesztések és az elektromos gépkocsi töltő helyek teljes megújuló energia igényét.

A VÁR ÉS VÁRHEGY KÜLÖNLEGES DÍSZKIVILÁGÍTÁSÁNAK MEGVALÓSÍTÁSA

Az egyedi díszkivilágítás és tematikus fényfestés rendszer olyan 4 évszagos attrakció, mely Közép-Európában még sehol sem található meg. A különleges esti attrakciót az tudja megtekinteni, aki az éjszakát Füzéren, vagy a térségben tölti, így a mesebeliként megjelenő felső vár és a különleges alapot adó várhegy statikus és dinamikus díszkivilágítása közvetlenül is generál vendégéjszakákat.

A VÁR ALATTI TÉLI SPORTTURISZTIKAI FEJLESZTÉSCSOMAG LÉTREHOZÁSA

A vár alatt kialakításra kerülő téli sportturisztikai attrakció-együttes (szánkó, hófánkpálya és tanuló sí és snowboard pálya 400m hosszú felvonóval, vízbázissal, hóágyúzott üzemeltetéssel) a füzéri téli programlehetőségeket sokszorozza meg, 4 évszagos turisztikai centrumot hoz létre.

NAGY-MILICI KILÁTÓ ÖKO- ÉS AKTÍVTURISZTIKAI FEJLESZTÉS

Nagy-Milic Natúrpark térség öko-, és aktívturisztikai fejlesztés keretében az Országos Kék Túra útvonalhoz tartozó kiránduló útvonalon valósulnak meg fejlesztések, melyek részeként a 896 méter magas Nagy-Milicen kilátó torony építése is megtörténik. A Zempléni – hegység legmagasabb pontja így – a magyarországi hegycsúcsok egyik utolsó kilátóval nem rendelkező helyszínéként - végre méltó eleme lehet az Országos Kék Túra útvonalnak.

NAGYFEJ-PATAK REMETE-HEGY FÜGGŐHÍDJA- TÚRAÚTVONALLAL

Nagyfej-patak Remete-hegy lombkoronába rejtett, tájba illesztett 200 m hosszú függőhídja-túraútvonallal, Nagy-Milic – Natúrpark területén új – kék kereszt jelölésű - túraútvonallal épül ki. Az új turisztikai attrakció-együttest létrehozó program jelentősen megnöveli a Füzér térségében tartalmasan eltölthető időt.

A VÁR KIÁLLÍTÁSI PROGRAMJÁNAK BEFEJEZÉSE

A felső várban kulturális-turisztikai élményelemek kerülnek majd elhelyezésre. A kreatív kiállítási elemek igazi élményt nyújtanak majd kicsiknek – nagyoknak egyaránt. Mátyás király, Perényi Péter koronaőr, Wesselényi Ferenc nádor és Nádasdy Ferenc országbíró és Bónis Ferenc füzéri vár bérlője ügyeiknek igazság szolgáltatása-kiállítási programja-várbeli színi előadásokon történő megjelenítésük.

FÜZÉR VÁRÁT MEGKÖZELÍTŐ SZERVIZÚT DÍSZBURKOLATÁNAK KIALAKÍTÁSA KÖZVILÁGÍTÁSSAL –I. SZAKASZ.

A várhoz vezető szervizút megfelelő színvonalú műszaki és esztétikai kivitelezése biztosítja a vár kényelmes és kulturált gyalogos megközelítését. Az esti közvilágítással egy este is használható romantikus sétautat is kapnak a turisták, mely a vár esti eseményeit (kulturális rendezvények, esküvők stb.) is kiszolgálja majd.

Füzér Várához kapcsolódó II. ütem tervezési feladatainak, azaz a III.1 Várkapu- Szent Mihály torony és III.2 Szent György torony turisztikai attrakciófejlesztés előkészítése, valamint a Nagy-Milic Natúrpark Ökoturisztikai és Ifjúsági tábor (300 fős) fejlesztésének előkészítése.

A füzéri várhoz kapcsolódó fejlesztések III. ütemét elő kell készíteni. A szükséges **tervezői és egyéb szakmai** – szakértő feladatok elvégzése lehetővé teszi majd, hogy a fejlesztés megfelelő szakmai színvonalon, időben megkezdődhessen a III. ütem keretében.

FÜZÉR KÖZSÉG ÉS FÜZÉR VÁRÁNAK NAGY RENDEZVÉNYTERE - FESZTIVÁL HELYSZÍN KIALAKÍTÁSA

Füzér község és **Füzér Várának nagy rendezvénytere** - fesztivál helyszín kialakítása – lovagi tornapályával és infrastruktúrával, ingatlanvásárlásokkal a fejlesztéssel érintett út, parkoló, logisztikai és iroda célokra a jelenlegi 3.000 fő napi befogadó képesség **10.000 fő napi befogadásra való fejlesztése.**

INGATLANVÁSÁRLÁS A PROGRAMHOZ KAPCSOLÓDÓ VÍZBÁZIS KIALAKÍTÁSÁHOZ

Az ingatlanvásárlással megvalósulhat a füzéri attrakcióegyüttes (téli aktív sportturisztikai helyszín, valamint a 'Fehérló fia' függőkert) **szükséges vízbázisának kialakítása.**

A II. ÜTEM EGYÉB ELEMEI:

Közbeszerzés, beszerzési, műszaki ellenőrzés, menedzsment, tervezői művezetés, geodéziai munkák birtokrendezéssel, megvalósulási dokumentálás stb., hatósági díjak, banki és utalási költségek, eszközbeszerzési, gépjármű és gép beszerzés stb. a következő fejlesztések előkészítését szolgálja majd.

III. ÜTEM 2024-2028 NAGY-MILIC - FÜZÉR 2021-2030 TURISZTIKAI FEJLESZTÉSI PROGRAM

A füzéri várhoz kapcsolódó fejlesztések III. üteme azokat az elemeket tartalmazza, melyek attrakcióikkal segítik a vár fenntartható 4 évszakos működését, különös tekintettel a Szent György Torony - Szent Mihály Kaputorony közötti kabinos felvonó kiépítésével, a Nagy-Milici kabinos libegő, valamint Órhegyi gurulópályák megvalósításával. Hozzásegítik Tokaj-Zemplén térségét ahhoz, hogy a Füzérhez kapcsolódó **nemzetközi jelentőségű** vonzerőcsomag megépülésével javuljon a turisztikai versenyképessége. Az ütem keretében megvalósulást nyer a Nagy-Milic Natúrpark ökoturisztikai és Ifjúsági tábor 2024-2028 években.

IV. ÜTEM 2026-2030 NAGY-MILIC - FÜZÉR 2021-2030 TURISZTIKAI FEJLESZTÉSI PROGRAM

A füzéri vár fejlesztésének IV. üteme azokat a turisztikai szolgáltatás elemeket tartalmazza, melyek segítik a vár **fenntartható működését**, a turisztikai célcsoportoknak megfelelő **szálláslehetőségeket** kínálnak, valamint növelik a **programlehetőségek számát**, kiemelten a **magánszálláshelyek, vendégházak, panziók és az előkészített, 120 szobás, minőségi négycsillagos szállodafejlesztések terveire tekintettel a 2026-2030 években.**

A teljes fejlesztés alatt álló program aktualizálva nyomon követhető: [drive.google.com /drive/u/1/folders/1za_rqSVoHD_XOTxInmIpvA_9wPSrsnR](https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1za_rqSVoHD_XOTxInmIpvA_9wPSrsnR)

A program megvalósításával a következő évszázadban négyévszakos attrakció fejlesztés keretében mutatjuk be Füzér ŐS-REG-ÉLŐ várát, és a – MAGYAROK MÚLT-KORÁT-VÁRAIT-HŐSE-IT-CSATÁIT. A nemzeti identitás tudatot erősítő helyszín várszínházi program keretében magyar történelmünk igazságtalanságait teszi jóvá. Füzér védett örökségi-, természeti- és kulturális értékeit a Nagy-Milic térségét életre keltve a turizmus jótékony gazdasági hatásai által a vidéki élet lehetőségét is megeremtjük.

A mellékletben bemutatott kormányzati döntéseken alapuló Tokaj- Zemplén infrastruktúra fejlesztési programok dimenzió váltásként hatnak a turisztikai látogatók közlekedési feltételeire és ezáltal a fejlesztési Nagy-Milic - Füzér turisztikai fejlesztési program területe is minőségi autópályán-utakon, villamosított vasúton lesz megközelíthető.

A füzéri fejlesztési modell diagrammal ábrázolja a fejlesztések szerves egymásra épülő szinergiába lévő hatásait indikatív eredmény mutatókkal közgazdasági törvényszerűségekre alapozva.

Füzér Vára várirtok rendszerét újradefiniálva, gazdasági bástyákkal körbevéve, megerősítve (Szent György torony és kötött pályás funkciói, 304 fős ifjúsági tábor, Tokaj-Zempléni kerékpárút hálózat Füzéri szakaszai, 4 csillagos 120 szobás szálloda fejlesztés, 10 000 fős fesztiválhelyszín-lovagi tornapálya fejlesztés és Nagy -Milic natúrpark ökoturisztikai fejlesztései, panziók, turistaszállások, magánszálláshelyek fejlesztéseivel) új erőterbe helyezzük, mely a gazdasági elemek működésének jótékony hatás által hosszútávon fenntartható várrá nemesül.

A Tokaj-Zemplén Infrastruktúra Fejlesztés program a közút, vasút, kerékpárút, dűlőutak valamint turisztikai szolgáltatási infrastruktúra fejlesztésével a Nagy-Milic-Füzér 2021-2030 program részére biztosítja a mai kor igényeinek megfelelő közlekedési és szabadidő eltöltés infrastruktúráját.

A program 2021 évi megkezdésével a látogatók számát a tartózkodási időt és a vendégéjszaka számokat növeljük, a turizmus által biztosított jövedelem szerzési lehetőségeket fejlesztjük, hogy a családok részére munkahelyeket teremtsünk és a jelenleg elnéptelenedő Tokaj-Zemplén, (Nagy-Milic és Füzér) térségét ismét életre keltsük és a vidék újra népesedését elősegítsük 2030-ra!

Horváth Jenő
polgármester

